

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของ
อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน

นางปราณี อมรัตน์ศักดิ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

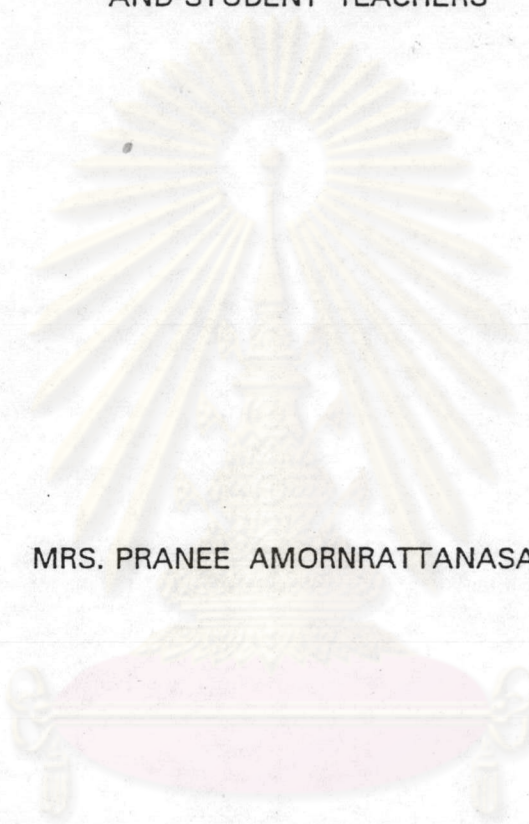
พ.ศ. 2539

ISBN 974 - 633 - 644 - 4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16834A82

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF STUDENT TEACHER SUPERVISORS
AS PERCEIVED BY COOPERATING TEACHERS
AND STUDENT TEACHERS

MRS. PRANEE AMORNATTANASAK

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974 - 633 - 644 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของอาจารย์
พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน

โดย นางปราณี อมรรตน์ศักดิ์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

Dr. Santi

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อึ้งสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Dr. Jitipha

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิติพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

Dr. Wailat

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

Dr. Pimkiet

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปราณี อมรรัตนศักดิ์ : คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์
ตามการรับรู้ของอาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน (THE DESIRABLE
CHARACTERISTICS OF STUDENT TEACHER SUPERVISORS AS
PERCEIVED BY COOPERATING TEACHERS AND STUDENT
TEACHERS) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์,
136 หน้า. ISBN 974 - 633 - 644 - 4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของอาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน
กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์พี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกสอนจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
ปีการศึกษา 2538 จำนวน 286 คน และนักศึกษาฝึกสอนปีที่ 4 จากมหาวิทยาลัยใน
กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2538 จำนวน 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
ได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ วิเคราะห์ข้อมูล
โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของอาจารย์พี่เลี้ยง
และนักศึกษาฝึกสอน 10 อันดับแรก ได้แก่ การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู มีจรรยาบรรณของ
ความเป็นครู ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการเป็นครูที่ดี ไม่มีพฤติกรรมด้านชู้สาว มีเหตุผล
มีความรับผิดชอบ มีความจริงใจ มีความยุติธรรม เป็นผู้เคารพในสิทธิของผู้อื่น และไม่พุดจา
ส่อเสียดผู้อื่น
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของอาจารย์พี่เลี้ยง
และนักศึกษาฝึกสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา.....2538

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C741908 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT
KEY WORD: DESIRABLE CHARACTERISTICS/ STUDENT TEACHER SUPERVISORS/ COOPERATING TEACHERS/
STUDENT TEACHERS

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF STUDENT TEACHER
SUPERVISORS AS PERCEIVED BY COOPERATING TEACHERS
AND STUDENT TEACHERS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.
VALAIRAT BOONSWASDI, 136 p.p. ISBN 974 - 633 - 644 - 4

The purposes of this research were to study and compare the desirable characteristics of student teacher supervisors as perceived by cooperating teachers and student teachers. Samples were 286 cooperating teachers and 286 university student teachers in Bangkok Metropolis in the academic year of 1995. The desirable characteristics of student teacher supervisors questionnaire was utilized as research instrument . Data were analyzed by using percentage, arithmetic mean, standard deviation and t - test .

The findings were as follows :

1. The top-ten categories of the desirable characteristics of student teacher supervisors as perceived by cooperating teachers and student teachers were ranked respectively as follows : having a good attitude towards teaching profession, having a fully decent teacher' s etiquette, performing duties well as a model of good teachers, never practicing adulterate behavior, being reasonable, being responsible, being sincere, being fair, having deliberately concerned respectation for others' rights, and speaking with no satirical words to others

2. The desirable characteristics of student teacher supervisors as perceived by cooperating teachers and student teachers were statistically significant different at .05 level.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา

สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

ปีการศึกษา.....2538

ลายมือชื่อนิสิต.....*Abdul Anwar*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Abdul Anwar*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่ง
จากรองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งในพระคุณของท่านและขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาช่วยตรวจสอบแบบสอบถาม และ
ขอขอบคุณอาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอนจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็น
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้ให้
ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ปราณี อมรรัตนศักดิ์

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	60
กลุ่มตัวอย่าง.....	60
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	63
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
สรุปผลการวิจัย.....	109
อภิปรายผล.....	111
ข้อเสนอแนะ.....	116

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
รายการอ้างอิง.....	117
ภาคผนวก.....	125
ประวัติผู้วิจัย.....	136

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนนักศึกษาฝึกสอนจำแนกตามมหาวิทยาลัย.....	61
2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	66
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของอาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน.....	68
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของอาจารย์ที่เลี้ยง.....	72
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ตามการรับรู้ของนักศึกษาฝึกสอน.....	76
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ด้านวิชาชีพตามการรับรู้ของอาจารย์ที่เลี้ยงและ นักศึกษาฝึกสอน.....	80
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ด้านวิชาชีพตามการรับรู้ของอาจารย์ที่เลี้ยง.....	82
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ด้านวิชาชีพของนักศึกษาฝึกสอน.....	84
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ด้านบุคลิกภาพ และความประพฤติตามการรับรู้ของ อาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน.....	86
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ด้านบุคลิกภาพ และความประพฤติตามการรับรู้ของ อาจารย์ที่เลี้ยง.....	88
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ด้านบุคลิกภาพ และความประพฤติตามการรับรู้ของ นักศึกษาฝึกสอน.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ด้านมนุษยสัมพันธ์ตามการรับรู้ของอาจารย์ที่เลี้ยงและ นักศึกษาฝึกสอน..... 92
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ด้านมนุษยสัมพันธ์ตามการรับรู้ของอาจารย์ที่เลี้ยง..... 94
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับที่ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของอาจารย์นิเทศก์ด้านมนุษยสัมพันธ์ตามการรับรู้ของนักศึกษาฝึกสอน..... 96
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน..... 98
16	เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ด้านวิชาชีพระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน..... 99
17	เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ด้านวิชาชีพเป็นรายข้อระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน..... 100
18	เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ด้านบุคลิกภาพและความประพฤติระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงและ นักศึกษาฝึกสอน..... 103
19	เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ด้านบุคลิกภาพและความประพฤติเป็นรายข้อระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงและ นักศึกษาฝึกสอน..... 104
20	เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน..... 106
21	เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของอาจารย์นิเทศก์ ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นรายข้อระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน..... 107